

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.6.1.2025

Pan
Eryk Trojanowski
Wójt Gminy Niebylec
Urząd Gminy w Niebylcu
38-114 Niebylec 170

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/016 - Inwestycje mostowe

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Niebylec, Niebylec 170, 38-114 Niebylec (dalej Urząd).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Eryk Trojanowski, Wójt Gminy Niebylec, od 6 maja 2024 r. (dalej Wójt) W okresie objętym kontrolą, funkcję Wójta Gminy Niebylec poprzednio pełnił pan Zbigniew Korab, w okresie od 19 listopada 2018 r. do 5 maja 2024 r. (akta kontroli tom I, str. 1-4)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie do realizacji inwestycji mostowych. 2. Wybór wykonawcy inwestycji. 3. Przebieg inwestycji i nadzór nad realizacją procesów inwestycyjnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	Wilhelm Dmytrów, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/23/2025 z 12 lutego 2025 r. Paweł Miśkiewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/24/2025 z 12 lutego 2025 r. (akta kontroli tom I, str. 5-6)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie NIK, dokumentacja projektowa została opracowana w sposób prawidłowy, przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia projektowe i zawierała wymagane elementy określone w umowie z projektantem. Działaniem nierzetelnym było dokonanie odbioru dokumentacji projektowej w terminie wynikającym z umowy, w sytuacji gdy była ona niekompletna, a jej faktyczne sporządzenie z naruszeniem umownego terminu, nie skutkowało wymierzeniem kar umownych wobec projektanta, z tytułu jej nieterminowego wykonania.

NIK pozytywnie ocenia prowadzone postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym w sprawie wyłonienia wykonawcy robót budowlanych związanych z realizacją zadania pn. „Przebudowa mostu w ciągu drogi wewnętrznej w miejscowości Baryczka”.

W ocenie NIK, Urząd prawidłowo przygotował i wykonywał umowę z wykonawcą tychże robót budowlanych, m.in. poprzez nadzór sprawowany przez inspektora nadzoru inwestorskiego oraz odpowiedni zakres przyjętych klauzul umownych zabezpieczających jej należyte wykonanie. Tym samym, zapewnił osiągnięcie założonych w dokumentacji projektowej standardów i jakości robót budowlanych.

Ustalono, że sporządzona w wersji papierowej specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych dla realizowanej inwestycji „Przebudowa mostu na drodze wewnętrznej w miejscowości Baryczka nad potokiem Gwoźnica”, nie miała ponumerowanych stron.

Oznakowanie drogowe na drodze wewnętrznej w miejscowości Baryczka, było niezgodne z ustawą Prawo o ruchu drogowym.

Ustalono również fakt nie zaprowadzenia książki obiektu budowlanego - o której mowa w przepisach Prawa budowlanego - w wymaganym systemie c-KOB.

NIK stwierdziła także pojedynczy przypadek nieprzydzielenia obowiązków pracownikowi, zatrudnionemu na stanowisku inspektora w Urzędzie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie do realizacji inwestycji mostowych.

Opis stanu faktycznego

1. W kontrolowanym okresie, Urząd zrealizował jedno zadanie o charakterze inwestycji mostowej, nazwane „Przebudowa mostu na potoku Gwoźnica w m. Baryczka w ciągu drogi wewnętrznej na działkach gminy o nr ewidencyjnych 995, 996/2, 994/2 i 774/2 w Baryczce w km 0 + 020”, dalej „Przebudowa mostu”.

W Urzędzie zadania, obowiązki i uprawnienia związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji komunalnych (w tym infrastrukturalnych) realizowane były w Referacie Gospodarki Przestrzennej i Infrastruktury (dalej Referat), nadzorowanym przez Wójta. Zgodnie z obowiązującym w kontrolowanym

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

okresie Regulaminie organizacyjnym⁴ Urzędu, do właściwości rzeczowej Referatu należało m.in.:

- inspirowanie, współdziałanie i podejmowanie działań przy opracowywaniu programów rozwoju infrastruktury technicznej zapewniającej realizację celów polityki gminnej i potrzeb społecznych w tym zakresie,
- programowanie projektów zamierzeń inwestycyjnych oraz koordynowanie i nadzór nad przygotowaniem i wykonawstwem inwestycji gminnych,
- opracowywanie sprawozdań oraz okresowych analiz i ocen realizacji inwestycji,
- współdziałanie z komórkami organizacyjnymi Urzędu, gminnymi jednostkami organizacyjnymi w sprawach realizacji inwestycji,
- kontrola realizacji inwestycji oraz przedstawianie wniosków w sprawie eliminowania niekorzystnych zjawisk występujących w tym zakresie,
- prowadzenie ewidencji dróg gminnych, obiektów mostowych oraz udostępnianie ich na żądanie uprawnionym organom,
- przygotowywanie projektów planów finansowych budowy, utrzymania i ochrony dróg gminnych i obiektów inżynierskich,
- przeprowadzanie okresowych kontroli stanu dróg i drogowych obiektów inżynierskich.

Do przeprowadzenia realizacji inwestycji nie został powołany formalny zespół. Osobami bezpośrednio zajmującymi się inwestycją „Przebudowa mostu” byli: Zastępca Wójta, kierownik Referatu oraz kolejno trzech pracowników zatrudnionych na stanowisku inspektora.

W zakresie czynności i obowiązków na stanowisku:

- a) kierownika Referatu, przewidziano m.in. zadania dotyczące sprawowania nadzoru nad prawidłowym przebiegiem inwestycji kubaturowych oraz kontroli ich realizacji, proponowanie trybu udzielenia zamówienia publicznego dot. realizacji inwestycji kubaturowych, przygotowywanie w tym zakresie projektów aktów prawnych,
- b) inspektora w Referacie (tj. pani Marty B. i pani Doroty L.), określono m.in. prowadzenie ewidencji dróg i obiektów mostowych, oraz współpracę z zarządcami dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych.

Osoba zatrudniona w Referacie na stanowisku inspektora w okresie od 1 kwietnia 2022 r. do 16 stycznia 2023 r., nie miała przydzielonego zakresu czynności.

(akta kontroli tom I, str. 7-118, 121, 125-130)

2. Ustalono, że osoby, którym w Urzędzie przypisano zadania związane z realizacją inwestycji nie posiadały wykształcenia z zakresu budownictwa, a w szczególności budownictwa mostowego. Ich kwalifikacje były następujące:

- a) kierownik Referatu: studia magisterskie na kierunku zarządzanie i marketing oraz studia podyplomowe w specjalności: zarządzanie, kontrola wewnętrzna i audyt,
- b) Zastępca Wójta: ukończone studia magisterskie na kierunku socjologia oraz studia podyplomowe na kierunku organizacja pomocy społecznej,
- c) inspektorzy w Referacie:
 - studia inżynierskie i magisterskie na kierunku ekonomia oraz studia podyplomowe na kierunku prawnosamorządowym,

⁴ Wdrożonym zarządzeniem nr 185/2018 Wójta Gminy Niebylec z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie nadania Urzędowi gminy w Niebylecu Regulaminu Organizacyjnego, pięciokrotnie zmienionego zarządzeniami nr: 1/K/2021, 5/K/2021, 7/K/2021, 9/K/2022 i 4/K/2023.

- studia inżynierskie i magisterskie na kierunku geodezja i kartografia,
- studia magisterskie na kierunku ekonomia oraz studia podyplomowe na kierunku administracja.

Wójt wyjaśnił, że:

- 1) *ponieważ w gronie osób przygotowujących inwestycję nie znajdowała się żadna osoba z uprawnieniami budowlanymi w specjalności inżynierskiej mostowej, bazowano na wiedzy, doświadczeniu i dobrych praktykach zapewnionych przez głównego projektanta oraz projektanta sprawdzającego, a także asystenta projektanta;*
- 2) *dokumentacja projektowa została zweryfikowana przez pracowników Referatu na etapie jej odbioru od Wykonawcy – jednostki projektującej. Dokonano weryfikacji:*
 - a) *merytorycznej, obejmującej sprawdzenie, czy założenia projektowe przyjęte w dokumentacji projektowej są zgodne z oczekiwaniami Gminy oraz wspólnymi ustaleniami przed, jak i w trakcie opracowywania dokumentacji, czy wprowadzone zostały do niej wszelkie rozwiązania i uwagi, jakie Gmina przekazywała na bieżąco autorom projektu w trakcie jego opracowywania (...) czy przyjęta docelowa nośność mostu jest odpowiednia dla jego potencjalnych użytkowników, czy szerokość jezdni wzdłuż mostu, jak i na dojazdach do niego odpowiada wymaganym parametrom, a także czy przyjęte rozwiązania i technologie pozwolą na realizację inwestycji w zakładanych ramach czasowych i zakładanym budżecie zadania,*
 - b) *formalno-prawnej, tj. sprawdzenia, czy przekazana dokumentacja obejmuje wszelkie niezbędne elementy, które powinny się na nią składać, zgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane⁵ oraz rozporządzenia⁶ Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego, a także zgodnie z zapisami umowy, czy jest kompletna z punktu widzenia celu, któremu ma służyć, czy autor projektu, jak i osoba sprawdzająca posiadają odpowiednie uprawnienia budowlane (...) czy do projektu dołączone są wszelkie niezbędne opinie, uzgodnienia i pozwolenia warunkujące docelowe uzyskanie pozwolenia budowlanego, czy wszystkie opracowania składające się na dokumentację projektową zostały złożone w wymaganej ilości egzemplarzy oraz czy całość dokumentacji została odzwierciedlona w postaci elektronicznej na nośniku danych;*
 - c) *wymiany uwag oraz konsultacje z projektantem odbywały się w formie ustnej podczas rozmów telefonicznych, a także roboczych spotkań w terenie, które nie były dokumentowane.*

(akta kontroli tom I, str. 119-121)

3. Wykonawca (projektant) dokumentacji projektowej dla zadania „Przebudowa mostu” wyłoniony został w oparciu o rozeznanie rynku, przeprowadzone w formie kontaktu telefonicznego z trzema potencjalnymi wykonawcami, posiadającymi stosowne uprawnienia wykonawcze do pełnienia funkcji technicznych w budownictwie, w tym w szczególności uprawnienia do projektowania bez ograniczeń w specjalności inżynierskiej mostowej. Wynik rozeznania rynku utrwalono w notatce służbowej z 27 marca 2020 r.,

⁵ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* Dz.U. z 2024 r., poz. 725)

⁶ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie *szczęgółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego* (Dz.U. z 2021 r., poz. 2454).

a zamówienia udzielono oferentowi proponującemu najniższą cenę (dalej projektant) – 47 200 zł (netto).

Wójt wyjaśnił, że w Urzędzie wprowadzony został regulamin udzielania zamówień klasycznych, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 zł, natomiast postępowania o wartości poniżej tej kwoty, nie są uregulowane żadnym aktem wewnętrznym. W związku z tym, że zamówienie udzielone zostało w drodze rozeznania rynku, nie sporządzano i nie upubliczniano żadnych dokumentów zamówienia, w tym SIWZ. Wewnętrzny regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej progu⁷ nie został wprowadzony w Urzędzie z uwagi na brak takiego wymogu prawnego, bowiem żaden akt prawny nie nakazuje wdrożenia takiego regulaminu. Wójt podał także, że przed rozeznaniem rynku dokonano szacowania wartości zamówienia poprzez wywiady telefoniczne lub bezpośrednio z projektantami branży mostowej. Wywiady te miały jednak charakter nieformalny i na okoliczność ich przeprowadzania nie spisywano żadnych notatek służbowych.

W umowie zawartej w dniu 1 kwietnia 2020 r. pomiędzy Gminą a projektantem (dalej umowa z projektantem), postanowiono, że Gmina zleca a projektant przyjmuje do realizacji wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy mostu na potoku Gwoźnica w miejscowości Baryczka w ciągu drogi wewnętrznej, zlokalizowanej na działkach gminnych o numerach ewidencyjnych 995, 996/2, 994/2 i 774/2. W przepisie § 1 ust. 3 tejże umowy, strony postanowiły, że dokumentacja projektowa stanowiąca jej przedmiot powinna zawierać następujące załączniki⁸:

- wykaz opracowań⁹,
- pisemne oświadczenie projektanta i sprawdzającego, że dokumentacja projektowa jest wykonana zgodnie z umową, obowiązującymi przepisami i normami oraz zasadami wiedzy technicznej,
- pisemne oświadczenie projektanta, że dokumentacja projektowa zostaje przekazana w stanie kompletnym z punktu widzenia celu, któremu ma służyć.

Termin wykonania przedmiotu zamówienia pierwotnie oznaczony datą 14 grudnia 2020 r., dwukrotnie przesuwano w drodze aneksów następująco:

- w dniu 19 listopada 2020 r. na dzień 30 kwietnia 2021 r., oraz
- w dniu 26 kwietnia 2021 r. na dzień 30 czerwca 2021 r.

W obydwu przypadkach, za podstawę aneksowania terminu wykonania projektu, przyjęto przepis § 3 ust. 2 cyt. wyżej umowy, który stanowił, że *w przypadku przedłużającej się procedury uzyskania decyzji środowiskowej¹⁰ oraz uzyskania pozwolenia wodnoprawnego¹¹ Zamawiający (czyli Gmina) dopuszcza zmianę terminu wykonania przedmiotu umowy*. O niemożliwości dotrzymania terminu określonego w umowie informował projektant, w piśmie z dnia 16 listopada 2020 r., w którym podał m.in., że wynika to z faktu

⁷ Określonego w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* (t.j.: Dz.U. z 2024 r., poz. 1320).

⁸ Umowa nie przewidywała sporządzenia harmonogramu rzeczowego lub rzeczowo-finansowego.

⁹ Tj.: projekt budowlany, projekt wykonawczy z uzgodnieniami, projekt zagospodarowania terenu, kosztorys inwestorski i przedmiar robót, szczegółowe specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych, zgłoszenie budowy lub wykonywania robót budowlanych, oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.

¹⁰ Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego przedsięwzięcia jakim była inwestycja, została wydana przez Wójta Gminy Niebylec w dniu 15 września 2020 r.

¹¹ Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Krośnie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie nr 377/2021/ZUZ, będąca pozwoleniem wodnoprawnym na prowadzenie przez powierzchniowe wody płynące potoku Gwoźnica przebudowy obiektu mostowego w miejscowości Baryczka została wydana w dniu 16 lipca 2021 r. (data wpływu do Urzędu: 20 lipca 2021 r.).

obowiązania ustawy covidowej¹², która znacząco wpłynęła na wydłużenie terminów uzyskiwania wszelkich uzgodnień oraz decyzji administracyjnych, w tym procedurę uzyskania pozwolenia wodnoprawnego¹³, niezbędnego do złożenia skutecznego wniosku o wydanie decyzji pozwolenia na budowę.

Za wykonanie dokumentacji projektowej wynagrodzenie projektanta określono kwotą 47 200 zł (netto) plus podatek VAT w wysokości 10 856 zł¹⁴. W przepisie § 6 ust. 2 umowy z projektantem uregulowano, że *płatność za przedmiot umowy dokonana zostanie w dwóch ratach w zakresie i w kwotach jak poniżej:*

- 1) *I rata za wykonanie projektu budowlanego, projektu wykonawczego – w wysokości 70% wynagrodzenia,*
- 2) *II rata za złożenie skutecznego wniosku o wydanie decyzji o pozwolenie na budowę (wszczęcie postępowania) – w wysokości 30% wynagrodzenia.*

W umowie tej:

- projektant udzielił 24-miesięcznego okresu rękojmi za wady dokumentacji projektowej, licząc od daty protokolarnego odebrania przez zamawiającego (Gminę),
- strony zastrzegły prawo naliczania kar umownych za nieterminowe lub nienależyte wykonanie jej przedmiotu.

Ustalono, że odebrana od projektanta dokumentacja projektowa została sporządzona przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia projektowe¹⁵. Dokumentacja ta została formalnie odebrana w dniu 24 czerwca 2021 r., w formie podpisanego dwustronnie „Protokołu zdawczo-odbiorczego”¹⁶. Jednocześnie ustalono, że:

- po tej dacie była ona uzupełniana m.in. w zakresie złożonych w dniu 19 lipca 2021 r., pisemnych oświadczeń¹⁷ projektanta i projektanta sprawdzającego¹⁸, że została wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej, oraz
- okresem jej sporządzenia był miesiąc lipiec 2021 r.

Ustalono także, że Urząd w dniu 29 czerwca 2021 r. dokonał płatności projektantowi w wysokości 58 056 zł (co stanowiło 100% umownego wynagrodzenia), jeszcze przed wypełnieniem zobowiązań projektanta, co do przygotowania kompletnej dokumentacji projektowej¹⁹ oraz przed wszczęciem postępowania administracyjnego w sprawie udzielenia pozwolenia budowlanego²⁰.

¹² Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r., poz. 340).

¹³ W rzeczonym piśmie wykonawca podał m.in., że do chwili obecnej uzyskał: decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, oraz wykonał operat wodnoprawny, który został złożony w Państwowym Gospodarstwie Wodnym Wody Polskie RZGW w Rzeszowie Zarząd Zlewni w Krośnie, celem uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Podał również, że ze względu na trwającą procedurę uzyskania tego pozwolenia nie ma możliwości złożenia skutecznego wniosku o wydanie decyzji pozwolenia na budowę.

¹⁴ Co stanowiło łączną kwotę 58 056 zł.

¹⁵ Projektant branża drogowo-mostowa, numer uprawnienia: 120/99.

¹⁶ Podpisanego przez kierownika Referatu i projektanta.

¹⁷ Oświadczenia projektanta i projektanta sprawdzającego dokonane w dniu 19 lipca 2021 r. widnieją na poszczególnych częściach dokumentacji projektowej: I. Projekcie zagospodarowania terenu, II. Projekcie architektoniczno-budowlanym, III. Projekcie technicznym.

¹⁸ Posiadającego odpowiednie uprawnienia projektowe w branży drogowo-mostowej, numer uprawnienia: Upr. PDK/107/POOM/10.

¹⁹ Co nastąpiło najwcześniej 19 lipca 2021 r.

²⁰ Informacja (z dnia 9 grudnia 2021 r.) ze Starostwa Powiatowego w Strzyżowie o wszczęciu w dniu 10 listopada 2021 r. postępowania administracyjnego w sprawie zatwierdzenia projektu i udzielenia pozwolenia na budowę, wpłynęła do Urzędu w dniu 14 grudnia 2021 r.

Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (STWiORB) będąca integralną częścią dokumentacji projektowej zamierzenia budowlanego „Przebudowa mostu”, zawierała w swej strukturze m.in. STWiORB D.05.03.05a, na który składał się szczegółowy opis „nawierzchni z betonu asfaltowego, warstwy ścieralnej” w ramach zadania: „Przebudowa mostu JN1 01003133 w ciągu DP nr 2124R w m. Żurawica”.

Wójt odnosząc się do powyższego podał m.in., że dosyć często stosowaną przez projektantów praktyką jest wykorzystywanie w opisie wykonania robót rozwiązań, które projektant przyjął w realizacji innych wcześniejszych inwestycji. Można zatem przypuszczać, że przedmiotowy STWiORB jako specyfikacja typowa i często stosowana, nie odbiegała w zamyśle projektanta od wielu innych tym podobnych, które przygotowywał i wprowadził do dokumentacji „Przebudowy mostu” na zasadzie jej powielenia (wklejenia) z innego opracowania (dotyczącego przebudowy mostu w Żurawicy) przez nieuwagę. Pozostaje faktem, że nie zostało to wychwycone przez pracowników Urzędu podczas odbioru i analizy kompletu materiałów przekazanych Gminie przez projektanta w dniu 24 czerwca 2021 r. Należy domniemywać, że odmienna nazwa zadania jaka pojawiła się w tym opisie STWiORB znalazła się tam omyłkowo, natomiast sam opis charakterystyki robót i materiałów dotyczy zamierzenia budowlanego na obiekcie mostowym w Baryczce.

Stwierdzono, że według stanu po dniu 19 lipca 2021 r., odebrana przez Gminę dokumentacja projektowa:

- została opracowana i sprawdzona przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych,
- była kompletna (zawierała elementy określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie *szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego*²¹,
- nie podlegała istotnym zmianom²².

(akta kontroli tom I, str. 119-285, 353-355, tom III str. 1-3)

4. Wniosek do Starosty Strzyżowskiego o wydanie decyzji-pozwolenia na budowę został wniesiony do organu w dniu 7 października 2021 r. Przed wydaniem decyzji-pozwolenia budowlanego (w dniu 28 grudnia 2021 r.), inwestor nie prowadził robót budowlanych²³ związanych z „Przebudową mostu”.

Podstawą wydania decyzji-pozwolenia budowlanego były m.in.:

- a) decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego²⁴, wydana przez Wójta w dniu 25 maja 2021 r., w której cel publiczny został określony

²¹ Dz. U. z roku 2013, poz. 1129. Akt utracił moc 1 stycznia 2022 r.

²² Projektant wniósł cztery następujące zmiany do projektu, zakwalifikowane i zaopiniowane pozytywnie jako zmiany „nieistotne” w rozumieniu art. 36a ustawy Prawo budowlane: 1) rezygnacja z łożysk mostowych i zastosowanie układu ramowego. Podniesienie ławy podłożyskowej, oparcie belek typu Kujon NG15 bezpośrednio na przyczółku. Dostosowanie geometrii przyczółka do rzędnych wysokościowych, 2) dobudowanie odcinka zejściowego z pomostu technicznego mostu, długość 200 cm i szerokość odpowiadająca szerokości opaski chodnikowej na moście. Nawierzchnia odpowiadająca nawierzchni chodnika, 3) zmiana przekroju poprzecznego na moście – rezygnacja z przeciwnospadku nawierzchni mostowej od krawężnika. Spadek daszkowy 2% doprowadzony od osi jezdni do krawężnika po obydwu stronach jezdni, 4) przesunięcie kratki ściekowej wraz ze studzienką o 1 m.

²³ Decyzja AB.6740.1.578.2021 z dnia 28 grudnia 2021 r., a roboty budowlane rozpoczęto w dniu 13 września 2023 r.

²⁴Nr decyzji IP.6733.5.2021, dot. inwestycji o znaczeniu lokalnym (gminnym), w znaczeniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

na podstawie art. 6 pkt 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami²⁵, gdzie ustawodawca określił, że celami publicznymi w rozumieniu ustawy są *wydzielenie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji*. Architekt posiadająca uprawnienia budowlane bez ograniczeń, która przygotowała projekt tej decyzji, podała m.in., że chociaż przedmiotowa droga posiada formalnie status drogi wewnętrznej, znajduje się na gruntach stanowiących własność gminy i pełni funkcję komunikacyjną łączącą drogi publiczne. Jest ogólnodostępna, spełniając tym samym funkcję drogi publicznej w znaczeniu faktycznym. Przesłankę celu publicznego stanowi funkcjonalny charakter tej drogi (pomimo, że nie ma statusu drogi publicznej) i mostu, a kluczowym elementem jest rzeczywisty charakter inwestycji oraz zakres zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców. „Przebudowa mostu” ma na celu zapewnienie nieprzerwanego ciągu komunikacyjnego pomiędzy drogami publicznymi, zapewnienie dojazdu mieszkańcom oraz służbom ratowniczym, poprawę bezpieczeństwa oraz standardu infrastruktury, zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy i poprawę spójności terytorialnej.

Wynik analizy map sytuacyjnych, projektów organizacji ruchu, a także oględzin miejsca robót budowlanych, potwierdza, że przedmiotowa droga wewnętrzna o długości około 100 m, stanowi łącznik pomiędzy drogami publicznymi – drogą krajową DK19 i publiczną drogą gminną 112203R (dla której stanowi jej praktyczne i fizyczne przedłużenie)²⁶.

- b) decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach²⁷, wydana przez Wójta w dniu 15 września 2020 r., w której organ stwierdził brak potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn. „Przebudowa mostu”,
- c) decyzja-pozwolenie wodnoprawne²⁸, wydana przez Dyrektora Zarządu Zlewni w Krośnie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w dniu 16 lipca 2021 r., w której organ określił m.in. następujące obowiązki inwestora (Gminy):
 - powiadomienie osób trzecich²⁹ o planowanym terminie rozpoczęcia i zakończenia robót budowlanych, które mają być prowadzone na terenie znajdującym się w ich władaniu.W celu wykonania tego obowiązku, Urząd zawarł umowy cywilno-prawne z właścicielami sąsiednich nieruchomości, w których oświadczyli oni, że zapoznali się z załącznikiem graficznym oraz są świadomi rzeczywistego zakresu robót wyrazili oni zgodę na dysponowanie

²⁵ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r., o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1145), gdzie w przepisie art. 6 pkt 1 ustawodawca określił, że celami publicznymi w rozumieniu ustawy są *wydzielenie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji*.

²⁶ Jak zauważył w wyroku z 29 sierpnia 2023 r. WSA w Rzeszowie (II SA/Rz 411/23) w pasie drogowym drogi wewnętrznej są zlokalizowane droga oraz obiekty budowlane i urządzenia techniczne związane z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu, a także urządzenia związane z potrzebami zarządzania drogą. Może to powodować konsekwencje na tle inwestycji nie drogowych w pasie drogowym dróg wewnętrznych należących do jednostek samorządu terytorialnego – gdyż z jednej strony do dróg wewnętrznych nie stosuje się przepisów o inwestycjach celu publicznego w rozumieniu przyjętym w art. 6 pkt 1 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami, a z drugiej strony należą one do gminnego zasobu nieruchomości.

²⁷ MŚ.6220.3.2020.

²⁸ RZ.ZUZ.1.4210.249.2021.MKo.

²⁹ Chodzi o właścicieli sąsiednich gruntów.

ich nieruchomością na cele budowlane. Jednocześnie oświadczyli, że udzielonej zgody nie wycofają, nie będą wnosić odwołania od decyzji- pozwolenie budowlane oraz, że za zajęcie terenu i usytuowanie elementów zabezpieczających skarpy potoku, nie będą żądać rekompensaty pieniężnej.

Wójt podał, że zgody na dysponowanie nieruchomościami osób trzecich były wiążące do dnia zakończenia budowy oraz, że zawiadomienia o planowanym terminie rozpoczęcia i zakończenia robót były im przekazywane przez kierownika robót;

- zgłoszenie do Nadzoru Wodnego w Rzeszowie rozpoczęcia i zakończenie prac.

Za pismem z dnia 18 sierpnia 2023 r., kierownik robót zawiadomił Nadzór Wodny w Rzeszowie o zamiarze rozpoczęcia prac, a w dniu 15 lutego 2024 r. podpisał z przedstawicielem PGW WP w Rzeszowie „Protokół odbioru wykonanych robót hydrotechnicznych”, w którym m.in. stwierdzono „dobrą” jakość wykonanych robót oraz „brak” uwag i zastrzeżeń;

- zawarcie umowy użytkowania gruntów pokrytych wodami płynącymi, będącej podstawą do złożenia oświadczenia o prawie do dysponowania gruntem na cele budowlane dla trwałego zajęcia gruntu cieków, na którym wykonane będą urządzenia wodne objęte niniejszą decyzją.

W dniu 12 sierpnia 2021 r.³⁰, Urząd zawarł umowę użytkowania z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie z siedzibą w Warszawie, w której organ ten oświadczył, że oddaje nieruchomość w użytkowanie Gminie w celu prowadzenia przedsięwzięcia „Przebudowa mostu”.

Decyzja- pozwolenie na budowę nie określała warunków wynikających z art. 36 ust. 1 pkt 1-4³¹ oraz art. 42 ust. 3³² ustawy Prawo budowlane (jedynie w jej uzasadnieniu zawarto wymóg, by *po zakończeniu robót uporządkować teren budowy*).

Droga wewnętrzna, wzdłuż której zlokalizowany jest most nie wymagała lokalizacji kanału technologicznego, gdyż jak wyjaśnił Wójt, kanał taki nie miałby kontynuacji po żadnej ze stron³³, w związku z czym jego lokalizacja nie jest planowana.

(akta kontroli tom I, str. 269-278, 286-352)

5. Dokumentacja projektowa nie posiadała wyznaczonych normatywów dotyczących wojskowej klasyfikacji obciążeń obiektów mostowych.

Inspektor do spraw obronnych w Urzędzie w oświadczeniu podał, że most usytuowany w ciągu drogi wewnętrznej posadowionej na działkach o numerach

³⁰ W treści umowy podano jako datę jej sporządzenia 12 sierpnia 2021 r., natomiast przy podpisie Wójta widnieje data 3 września 2021 r.

³¹ Który stanowi, że w decyzji o pozwoleniu na budowę organ administracji architektoniczno-budowlanej, w razie potrzeby:

- 1) określa szczególne warunki zabezpieczenia terenu budowy i prowadzenia robót budowlanych;
- 2) określa czas użytkowania tymczasowych obiektów budowlanych;
- 3) określa terminy rozbiórki:
 - a) istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania,
 - b) tymczasowych obiektów budowlanych;
- 4) określa szczegółowe wymagania dotyczące nadzoru na budowie.

³² Który określa, że organ administracji architektoniczno-budowlanej może wyłączyć, w drodze decyzji, obowiązek ustanawiania kierownika budowy, jeżeli jest to uzasadnione nieznacznym stopniem skomplikowania robót budowlanych lub innymi ważnymi względami.

³³ Przypadek, o którym mowa w przepisie art. 39 ust. 6ba pkt 4 lit. a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 320).

ewidencyjnych 995, 996/2, 994/2 i 774/2 (będący przedmiotem zadania inwestycyjnego „Przebudowa mostu”), na podstawie postanowień rozdziału V ust. 2 pkt 1 do 11 Wytycznych Wojewody Podkarpackiego z dnia 9 maja 2018 r. w sprawie *przygotowania warunków organizacyjnych i technicznych planowania oraz realizacji zadań obronnych z zakresu przygotowania i koordynacji wsparcia sojusznicznych sił wzmocnienia w czasie pokoju, kryzysu, wojny przemieszczających się lub wykonujących zadania na obszarze województwa podkarpackiego*, został wykazany w czerwcu 2018 r. w bazie zasobów HNS³⁴. Po dokonanej przebudowie mostu w roku 2024, zapis w bazie zasobów HNS został odpowiednio zaktualizowany³⁵.

Poza wyżej wymienioną bazą, przedmiotowy obiekt mostowy nie był wymieniony w żadnym innym wykazie związanym z potrzebami obronnymi państwa, a w szczególności nie miał wyznaczonej klasy obciążenia zgodnie z wojskową klasyfikacją obciążenia obiektów mostowych, tzw. „klasą MLC³⁶”. Zgodnie bowiem z brzmieniem § 1 zarządzenia nr 38 Ministra Infrastruktury w sprawie *wyznaczenia wojskowej klasyfikacji obciążenia obiektów mostowych usytuowanych w ciągach dróg publicznych*³⁷, klasyfikacji tej podlegają obiekty mostowe usytuowane w „ciągach dróg publicznych”.

Przedmiotowa droga wewnętrzna w miejscowości Baryczka także w przeszłości nie miała statusu drogi publicznej, co było przyczyną, dla której obiekt mostowy położony w jej ciągu, nie miał ustalonego numeru ewidencyjnego JNI³⁸.

(akta kontroli tom I, str. 261-264, 335-338, 356-362)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Obowiązujący w kontrolowanym okresie Regulamin organizacyjny Urzędu stanowił w § 28, że określone w nim zakresy działania referatów wykonują i prowadzą pracownicy zatrudnieni w tych komórkach, zgodnie z przydzielonym im przez Wójta zakresem czynności.

W kontroli wykazano, że pracownikowi Referatu zatrudnionemu na stanowisku inspektora od dnia 1 kwietnia 2022 r., nie został przydzielony zakres czynności.

Wójt odnosząc się do powyższej kwestii, podał: *projekt zakresu czynności dla pani Agnieszki R. został przygotowany i znajduje się w stosownej teczce akt. Jednakże nie znam przyczyn, dla których nie został on podpisany przez ówczesnego Wójta Gminy oraz przyjęty przez pracownicę.*

(akta kontroli tom I, str. 125-130)

2. W umowie z projektantem strony postanowiły, że dokumentacja projektowa, stanowiąca jej przedmiot powinna zostać wykonana do 30 czerwca 2021 r. oraz zawierać m.in.: pisemne oświadczenie projektanta i projektanta sprawdzającego o wykonaniu dokumentacji projektowej zgodnie z umową, obowiązującymi przepisami, normami i zasadami wiedzy technicznej oraz

³⁴ Host Nation Support – wsparcie przez państwo-gospodarza. To cywilna i wojskowa pomoc udzielana przez państwo-gospodarza sojusznicznym siłom zbrojnym lub organizacjom, które są rozmieszczane, wykonują zadanie lub przemieszczają się przez terytorium państwa-gospodarza.

³⁵ Do oświadczenia załączono m.in.: pismo Wojewody Podkarpackiego z 18 maja 2018 r. dotyczące Wytycznych Wojewody Podkarpackiego z 9 maja 2018 r., instrukcję obsługi bazy zasobów HNS, wyciągi z zapisów wprowadzonych do bazy HNS przez Urząd.

³⁶ Military Load Classification – wojskowa klasyfikacja obciążenia – jest to standardowy system NATO, w którym obiekt mostowy ma przydzielony numer klasyfikacyjny wyrażający obciążenie, jakie może przenieść dla przejazdu pojazdów.

³⁷ Dz.Urz.MI Nr 13, poz. 37.

³⁸ Jednolity Numer Inwentarzowy.

pisemne oświadczenie projektanta o przekazaniu dokumentacji projektowej w stanie kompletnym z punktu widzenia celu, któremu ma służyć.

Przekazana dokumentacja projektowa w dniu 24 czerwca 2021 r. nie była kompletna.

Odnosząc się do powyższego zagadnienia, Wójt wyjaśnił, że zgodnie z wyjaśnieniami pracowników odpowiedzialnych ówczesznie za przygotowanie zadania inwestycyjnego, na dzień 24 czerwca 2021 r., tj. na dzień dokonania protokolarnego odbioru przez Gminę dokumentacji projektowej od projektanta, była ona w tym dniu fizycznie dostarczona do Urzędu w pełnym zakresie i w wymaganej ilości egzemplarzy, wraz ze wszystkimi uzgodnieniami, załącznikami, jak i oświadczeniem projektanta i projektanta sprawdzającego, a także datowana (zarówno przez projektanta, jak i projektanta sprawdzającego) na bliżej nieokreślony dzień czerwca 2021 r., mieszczący się jednak w dacie 24 czerwca 2021 r. Pracownicy dokonujący odbioru projektu oświadczyli, że w tym dniu uznać można było, że wszelkie czynności projektowe, nakłady pracy, jak i obowiązki projektanta związane z zakresem przedmiotu zamówienia, zostały przez niego w pełni zrealizowane, zgodnie z umową i w wyznaczonym terminie, a jedynym uchybieniem dokumentacji pozostawał brak załączonych do niej pozwoleń wodnoprawnych. Uznano, że ponieważ pozwolenie wodnoprawne nie jest wytworem pracy projektanta, a decyzją administracyjną wydaną przez stosowny organ, stanowiący niejako stronę trzecią we wzajemnych prawach i obowiązkach pomiędzy Gminą a projektantem, a którego w dodatku zwłoka w wydaniu oczekiwanej decyzji nie jest zależna od żadnej ze stron umowy, to decyzja taka nie powinna być traktowana jako element przedmiotu zamówienia, lecz jako jedna z determinant, które w istocie są konieczne, aby projekt taki mógł następnie stanowić przedmiot skutecznego wnioskowania o pozwolenie na budowę. Nawiązany w dniu 24 czerwca 2021 r. kontakt telefoniczny z przedstawicielami Zarządu Zlewni w Krośnie PGWWP, pozwolił potwierdzić, że decyzje wodnoprawne dla przedmiotowej inwestycji są w przygotowaniu i z pewnością w niedalekim czasie zostaną wydane. Uwzględniając więc powyższe okoliczności zdecydowano o protokolarnym odbiorze od projektanta kompletnej mimo wszystko dokumentacji projektowej na dzień 24 czerwca 2021 r., z zastrzeżeniem, że z chwilą uzyskania pozwolenia wodnoprawnego (...) dokumentacja projektowa zostanie przez projektanta zaktualizowana, a wszelkie strony i rysunki uwidaczniające czerwcową datę jej podpisania przez projektanta i projektanta sprawdzającego, zostaną przedatowane, tak by finalna wersja dokumentacji projektowej (...) nie uwidaczniała w żadnym miejscu daty jej skompletowania wcześniej, aniżeli wydane pozwolenie wodnoprawne. Wszystkie dotychczas datowane na czerwiec 2021 r. strony dokumentacji projektowej zostały w Urzędzie zaktualizowane przez projektanta na daty po uzyskaniu pozwolenia wodnoprawnego. Stąd też, w wersji pozostającej obecnie w obiegu, w dacie sporządzenia dokumentacji widnieje termin 19 lipca 2021 r. (tj. termin o trzy dni późniejszy aniżeli data wydania pozwoleń wodnoprawnych, gdyż tyle czasu potrzebował projektant, aby wejść w posiadanie tychże pozwoleń wodnoprawnych, dokonać przedruku wszystkich niezbędnych stron projektu i dokonać ich aktualizacji w Urzędzie.

W świetle ustalonego stanu faktycznego, zgromadzone dowody w tej sprawie wskazują, że najwcześniejszy termin, w którym mogła zostać ukończona dokumentacja projektowa oznaczony jest datą 19 lipca 2021 r.

(akta kontroli tom I, str. 125-264)

3. W umowie z projektantem, strony określiły kary umowne m.in. z tytułu zwłoki w dotrzymaniu terminu realizacji jej przedmiotu.

Ustalenia faktyczne w tym zakresie pozwoliły stwierdzić, że w dniu 30 czerwca 2021 r. (tj. w przyjętym w umowie terminie wykonania zamówienia) dokumentacja projektowa nie była w stanie kompletnym (nie była ukończona), stąd też jej odbiór w deklarowanym przez projektanta stanie kompletnym – nie był możliwy. W kontroli ustalono, że Urząd - mimo zaistnienia stosownych przesłanek - nie dochodził swoich praw z tytułu kary umownej³⁹.

Wójt odnosząc się do kwestii zastosowania prawa do naliczenia kar umownych za nieterminowe wykonanie projektu, podał: *w świetle przedstawionych powyżej okoliczności stwierdzić należy, że nie zaistniała żadna przesłanka uzasadniająca konieczność naliczenia projektantowi kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji umowy.*

Wykazany powyżej stan faktyczny, pozwala stwierdzić, że zaistniały przesłanki do realizacji sankcji wobec projektanta, z tytułu naliczenia kar umownych za przekroczenie terminu wykonania przedmiotu umowy.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK, działaniem nierzetelnym ze strony Urzędu było poświadczenie odbioru projektu w dniu 24 czerwca 2021 r., kiedy był nieukończony oraz zaniechanie w zakresie dochodzenia należności z tytułu kar umownych, za jego nieterminowe wykonanie.

Ze względu na fakt, że droga wewnętrzna związana z inwestycją „Przebudowa mostu” położona jest na działkach będących własnością Gminy oraz funkcjonuje jak droga publiczna, w ocenie NIK urzeczywistnia interes publiczny, co najmniej na poziomie lokalnym, w związku z czym uznać należy legalność wydanej decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

NIK nie wnosi uwag odnośnie stanu projektu po dniu 19 lipca 2021 r. oraz rzetelności jego weryfikacji dokonanej przez projektanta sprawdzającego.

OBSZAR

2. Wybór wykonawcy inwestycji.

Opis stanu faktycznego

1. W Urzędzie obowiązywał „regulamin udzielania zamówień klasycznych, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 zł”⁴⁰, wydany m.in. na podstawie art. 53-55⁴¹ Prawa zamówień publicznych (dalej pzp), który określał m.in., że za dokonywanie zamówień publicznych odpowiadają członkowie komisji przetargowych oraz, że wykonanie tego regulaminu powierza się kierownikowi Referatu.

Postępowanie zakupowe mające na celu wyłonienie wykonawcy inwestycji „Przebudowa mostu”, prowadzone było (po zakwalifikowaniu przez Prezesa Rady Ministrów wniosku Gminy z dnia 25 lutego 2022 r. o dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych, dalej Program) w aplikacji służącej do obsługi Programu na podstawie Wstępnej Promesy dofinansowania inwestycji z Programu Nr Edycja 2/2021/4469/PolskiŁad (z dnia 14 czerwca 2022 r.). Wstępna Promesa wymagała m.in., by *postępowanie zakupowe prowadzone było zgodnie z obowiązującymi*

³⁹ Na podstawie § 9 ust. 2 pkt 1 umowy z projektantem, gdzie strony postanowiły, że wykonawca (projektant) zapłaci Zamawiającemu (Gminie) karę umowną: *za zwłokę w dotrzymaniu terminu realizacji przedmiotu umowy w wysokości 0,3% wynagrodzenia umownego brutto (...) za każdy dzień zwłoki*. Wymiar kary umownej za przekroczenie terminu sporządzenia projektu wynosiłby: 58 056 zł x 70% = 40 639,20 zł x 0,3% = 121,92 zł (za jeden dzień), stąd też za przyjęty okres od 01.07.2021 r. do 18.07.2021 r. (tj. 18 dni), wymiar tej sankcji = 18 x 121,92 zł = 2 194,56 zł.

⁴⁰ Wdrożony zarządzeniem Wójta nr 39/2021, z dnia 27 maja 2021 r., w sprawie regulaminu udzielania zamówień klasycznych, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 zł.

⁴¹ To jednostki redakcyjne ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz.U. z 2024 r., poz. 1320), regulujące stosunki prawne w zakresie powołania, działań i składu komisji przetargowej.

w tym zakresie przepisami prawa, w tym w szczególności ustawą (...) Prawo zamówień publicznych.

Kierownik Referatu:

- zgodnie z art. 35 pzp oszacował wartość zamówienia⁴² na realizację inwestycji „Przebudowa mostu”, w dniu 16 stycznia 2023 r., w formie kosztorysu inwestorskiego (na kwotę ogółem 2 238 378,48 zł, w tym 23% podatku VAT w kwocie 418 558,58 zł), który zawierał elementy określone w § 7 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii⁴³,
- w dniu 20 lutego 2023 r. złożył „wniosek o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego”, na którym Skarbnik Gminy potwierdził zabezpieczenie środków w budżecie Gminy, a Wójt zdecydował o wszczęciu postępowania o udzielenia takiego zamówienia.

Wójt zarządzeniem⁴⁴ powołał trzyosobową komisję przetargową, złożoną z pracowników Referatu, której przewodniczył kierownik Referatu oraz zarządzeniem⁴⁵ zatwierdził tryb podstawowy⁴⁶ bez przeprowadzania negocjacji, jako tryb właściwy do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wyłonienie wykonawcy „Przebudowy mostu”. Informacje w opracowanym SWZ⁴⁷ odpowiadały wymogom określonym w art. 281 pzp.

Ogłoszenie o podjętym postępowaniu zostało prawidłowo zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych (BZP) udostępnianym na stronach portalu internetowego Urzędu, w dniu 24 lutego 2023 r. W dniach 10 marca 2023 r. i 22 marca 2023 r. zamieszczono na BZP ogłoszenia o zmianie⁴⁸ ogłoszenia, gdzie przedmiotem zmian był:

- a) termin składania ofert - przed zmianą: 13 marca 2023 r. godz. 10:00, po zmianie: 23 marca 2023 r., godz. 10:00, oraz
 - termin otwarcia ofert – przed zmianą: 13 marca 2023 r. godz. 10:05, po zmianie: 23 marca 2023 r. godz. 10:05;
- b) numer planu postępowań w BZP – przed zmianą: 2023/BZP 00018026/01/P, po zmianie 2023/BZP 00018026/02/P, oraz
 - termin składania ofert – przed zmianą: 2023.03.23 godz. 10:00, po zmianie 2023.03.28 godz. 10:00.

Treść ogłoszenia nie ograniczała uczestnictwa w postępowaniu ze względu na zdolności do występowania w obrocie gospodarczym (art. 112 ust. 2 pkt 1

⁴² Z zachowaniem terminów określonych w art. 36 pzp.

⁴³ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r., w sprawie *określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym* (Dz.U. z 2021 r., poz. 2458)

⁴⁴ Zarządzenie Wójta nr 21/2023, z dnia 24 lutego 2023 r., w sprawie *powołania komisji przetargowej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na przebudowę mostu na potoku Gwoźnica w miejscowości Baryczka*.

⁴⁵ Zarządzenie Wójta nr 22/2023, z dnia 24 lutego 2023 r., w sprawie *zatwierdzenia trybu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na przebudowę mostu na potoku Gwoźnica w miejscowości Baryczka*.

⁴⁶ To tryb określony w art. 275 i następnym pzp.

⁴⁷ Specyfikacja Warunków Zamówienia.

⁴⁸ W związku ze zmianą SWZ w dniu 22.03.2023 r. Zakres zmiany dotyczył łącznej długości pali o średnicy d=800 mm i długości 8 mb. Przed zmianą SWZ: 64,0 mb, po zmianie: 80,0 mb. Pierwotnie w projekcie było 80,0 mb, ale do kosztorysu inwestorskiego przyjęto błędnie 8 szt. x 8 mb, zamiast 10 szt. x 8 mb.

pzp), ani uprawnienia do prowadzenia określonej działalności gospodarczej lub zawodowej (art. 112 ust. 2 pkt 2 pzp).

Określono, że ocena spełnienia warunków udziału w postępowaniu w powyższym zakresie dokonana zostanie na podstawie oświadczenia wykonawcy złożonego w trybie art. 125 ust. 1 pzp⁴⁹.

W zakresie sytuacji ekonomicznej lub finansowej (art. 112 ust. 2 pkt 3 pzp) zamawiający określił warunek posiadania ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia na sumę gwarancyjną nie mniejszą niż 1 000 000 zł.

Spełnienie warunków „zdolności technicznej lub zawodowej” (art. 112 ust. 2 pkt 4 pzp) wykonawca winien udokumentować należyte wykonanie w okresie ostatnich pięciu lat, co najmniej dwóch robót budowlanych obejmujących budowę, przebudowę lub remont mostu drogowego, o wartości nie mniejszej niż 2000 000 zł (brutto) każda oraz wykazać dysponowanie osobami zdolnymi do wykonania zamówienia, tj. w szczególności osobą posiadającą uprawnienia budowlane w specjalności inżynierskiej mostowej do kierowania robotami budowlanymi związanymi z obiektami mostowymi.

W ogłoszeniu podano m.in., że wybór najkorzystniejszej ofert zostanie dokonany na podstawie dwóch kryteriów: ceny (waga 60) i okresu gwarancji jakości (waga 40). Zamawiający nie wymagał wadium. Do postępowania wpłynęło 10 ofert, z których żadna nie podlegała odrzuceniu (i które odpowiadały treści SWZ). Komisja przetargowa określając najkorzystniejszą ofertę na podstawie kryteriów określonych w SWZ, wybrała ofertę Wykonawcy, która osiągnęła w łącznej punktacji 100 pkt. wykonawca m.in.:

- a) zaoferował najtańsze wykonanie zamówienia w cenie (brutto) 1 888 202,56 zł⁵⁰, z okresem gwarancji jakości trwającym 84 miesiące,
- b) posiadał uprawnienia⁵¹ budowlane do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności inżynierskiej mostowej,
- c) był członkiem Podkarpackiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiadał wymagane ubezpieczenie⁵² od odpowiedzialności cywilnej na sumę gwarancyjną 10 000 000 zł,
- d) wykazał w ostatnich pięciu latach należyte wykonanie dwóch robót budowlanych, polegających na przebudowie mostu i budowie mostu, o łącznej wartości brutto 12 099 726,93 zł.

Nie doszło do unieważnienia postępowania. Nie prowadzono postępowania odwoławczego. Zamawiający dokumentował przebieg postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, sporządzając w jego toku protokół postępowania, który zawierał informacje wymienione w art. 72 ust. 1 pzp. Urząd zawarł umowę z wykonawcą w dniu 9 maja 2023 r. (tj. 21 dni po przesłaniu⁵³ zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty przy użyciu środków komunikacji elektronicznej), zgodnie z jej wzorcem zawartym w SWZ. Inwestor określił w postępowaniu konieczność złożenia przez wykonawcę zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej w wysokości 5% wynagrodzenia umownego brutto. Nie zawierano umowy na roboty dodatkowe. Urząd przygotował⁵⁴ ogłoszenie o wykonaniu umowy

⁴⁹ Art. 125 ust. 1 pzp normuje, że do wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo do oferty wykonawca dołącza oświadczenie o niepodleganiu wykluczeniu, spełnieniu warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji, w zakresie wskazanym przez zamawiającego.

⁵⁰ Trzy najwyższe cenowo oferty wykazywały wartości: 2 999 340,24 zł, 2 938 962,23 zł, 2 932 257,13 zł.

⁵¹ Numer ewidencyjny PDK/0114/OWOM/21.

⁵² Polisa numer 998B108143.

⁵³ Przesłanie nastąpiło w dniu 18 kwietnia 2023 r.

⁵⁴ Uznanie umowy za wykonaną nastąpiło w dniu 8 lutego 2024 r.

w dniu 6 marca 2024 r. Urząd nie sporządził raportu z realizacji zamówienia. Wójt podał, że nie wystąpiły żadne okoliczności rodzące obowiązek po stronie zamawiającego (Gminy) do sporządzenia raportu z realizacji zamówienia w trybie art. 446 ust. 1 pzp, a także nie było potrzeby sporządzania takiego raportu w trybie art. 446 ust. 2 pzp. Zarówno w dokumentacji przetargowej jak i w umowie z Wykonawcą postanowiono, że przedmiot umowy zostanie wykonany w terminie do dziewięciu miesięcy od dnia podpisania umowy⁵⁵. STWiORB precyzowały wymagania dotyczące materiałów wbudowywanych. Wykonawca:

- był zobowiązany do prowadzenia badań w celu udokumentowania, że materiały uzyskane z dopuszczonego źródła w sposób ciągły spełniają wymagania Specyfikacji Technicznych w czasie postępu robót,
- ponosił odpowiedzialność za spełnienie wymagań ilościowych i jakościowych materiałów z jakiegokolwiek źródła.

(akta kontroli str. tom I, str. 363-555, tom II str. 1-300)

2. a) Dokumenty przetargowe i postanowienia umowy z Wykonawcą precyzowały warunki dotyczące kontroli jakości i robót. Szczegółowy zakres robót do wykonania w ramach umowy z Wykonawcą, określony został w Projekcie Wykonawczym STWiORB. W umowie tej wykonawca zobowiązał się używać materiałów i urządzeń odpowiadających wymogom specyfikacji technicznych, dopuszczonych do użytku na terenie kraju na podstawie przepisów o wyrobach budowlanych oraz odpowiednich norm technicznych i przepisów BHP, oraz nadających się do zastosowania i gwarantujących odpowiednią jakość robót budowlanych, a także bezpieczeństwo prowadzenia robót budowlanych i użytkowania obiektu. Także, na każde żądanie inwestora (Gminy lub inspektora nadzoru inwestorskiego okazywać w stosunku do wbudowanych materiałów dokumenty potwierdzające ich zgodność z wymaganiami STWiORB. Po zakończeniu robót, wykonawca zobowiązany był zawiadomić inwestora o wykonaniu przedmiotu umowy i gotowości do odbioru końcowego. Wraz ze zgłoszeniem wykonawca zobowiązany był przedłożyć inwestorowi wszystkie dokumenty odpowiednie do odbioru końcowego, w tym m.in. protokoły badań, sprawdzeń, atesty na wbudowane materiały. Z kolei, w warunkach STWiORB określono m.in., że Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę robót i jakości materiałów (miał zapewnić odpowiedni system kontroli, włączając personel, laboratorium, sprzęt, zaopatrzenie i wszystkie urządzenia niezbędne do pobierania próbek i badań materiałów oraz robót).

Warunki STWiORB zapewniały możliwość udziału Inspektora nadzoru w pobieraniu próbek. Na jego zlecenie, wykonawca zobowiązany był przeprowadzić dodatkowe badania tych materiałów, które budzą wątpliwości co do jakości, o ile kwestionowane materiały nie zostałyby przez Wykonawcę usunięte lub ulepszone z własnej woli.

Gmina zawarła w dniu 6 czerwca 2023 r. umowę ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej Oddział w Krośnie, której przedmiotem było pełnienie obowiązków nadzoru inwestorskiego nad zadaniem inwestycyjnym pn. „Przebudowa mostu” (umowa z nadzorem). Pełniący nadzór budowlany został wyłoniony w drodze rozeznania cenowego w formie rozmów telefonicznych z potencjalnymi wykonawcami, posiadającymi stosowne uprawnienia wykonawcze do pełnienia funkcji technicznych w budownictwie, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane. Wartość wynagrodzenia z tytułu wykonywanego nadzoru budowlanego

⁵⁵ Termin został dotrzymany. Roboty budowlane zakończono w dniu 8 lutego 2024 r.

opiewała na kwotę 18 000 zł (brutto). W umowie, strony określiły, że rozliczenie wykonawcy z zamawiającym za świadczoną usługę nastąpi po dokonaniu odbioru ostatecznego zadania.

W przepisie § 2 ust. 2 pkt 1 umowy, uprawniono inspektora nadzoru do wydawania poleceń kierownikowi budowy, potwierdzonych wpisem do dziennika budowy, dotyczących m.in. wykonania prób lub badań.

(akta kontroli tom I str. 608-609, tom II, str. 97-118, 138-311)

2b) Wykonawca, zgodnie z deklaracją zawartą w ofercie, udzielił inwestorowi (Gminie) gwarancji jakości na wykonany przedmiot umowy na okres 84 miesięcy, licząc od daty podpisania końcowego protokołu odbioru robót. Gwarancją objęty został finalny efekt robót budowlanych, określonych w SWZ, Projekcie wykonawczym i STWiORB. Warunki udzielonej gwarancji określono w karcie gwarancyjnej stanowiącej załącznik do umowy z Wykonawcą.

Umowa z Wykonawcą uwzględniała uprawnienia inwestora z tytułu rękojmi za wady fizyczne wykonanego przedmiotu zamówienia (niezależnie od uprawnień wynikających z gwarancji) przez okres 24 miesięcy, licząc od daty podpisania protokołu odbioru końcowego robót.

W rzeczonyj umowie, wykonawca zobowiązał się do ustalenia w umowach z podwykonawcami i dalszymi podwykonawcami takiego okresu gwarancji jakości na wykonane roboty, aby nie był on krótszy od okresu gwarancji jakości Wykonawcy wobec inwestora.

(akta kontroli str. tom II, str. 97-118)

2c) Dokumenty przetargowe i postanowienia umowy z Wykonawcą określały zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej. Inter Risk Towarzystwo Ubezpieczeń SA Vienna Insurance Group z siedzibą w Warszawie, działając na wniosek Wykonawcy, w dniu 4 maja 2023 r. zagwarantowało⁵⁶ nieodwołalnie i bezwarunkowo zapłatę należności:

- w okresie od 9 maja 2023 r. do 10 marca 2024 r. do kwoty 94 410,13 zł do zapłacenia których na rzecz Beneficjenta gwarancji (Gminy) wykonawca jest zobowiązany z tytułu zapłaty wymagalnych kar umownych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy IP.272.1.2023 dotyczącej „Przebudowy mostu”,
- w okresie od 11 marca 2023 r. do 26 marca 2031 r. do kwoty 28 323,04 zł do zapłacenia na rzecz Beneficjenta gwarancji wykonawca jest zobowiązany w przypadku nie usunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek, ujawnionych w powyższym okresie po podpisaniu protokołu zdawczo-odbiorczego.

Nie wystąpił przypadek aneksowania terminu zakończenia inwestycji (roboty budowlane zostały zakończone przed upływem terminu ubezpieczeniowej gwarancji, tj. w dniu 8 lutego 2024 r.).

Umowa z Wykonawcą uwzględniała kary umowne m.in. z tytułu:

- 1) zwłoki w wykonaniu przedmiotu umowy, w wysokości 0,05% wynagrodzenia umownego brutto, za każdy dzień zwłoki,
- 2) zwłoki w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub ujawnionych w okresie gwarancji lub rękojmi, w wysokości 0,01% wynagrodzenia

⁵⁶ W Ubezpieczeniowej Gwarancji Należytego Wykonania Kontraktu i Usunięcia Wad i Usterek nr 32GG26/0261/23/0018, z dnia 4 maja 2023 r.

umownego brutto za każdy dzień zwłoki, licząc od upływu terminu wyznaczonego na usunięcie tych wad,

- 3) odstąpienia od umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy lub odstąpienia od umowy przez Wykonawcę z przyczyn nie leżących po stronie inwestora (Gminy), w wysokości 20% wynagrodzenia umownego brutto,
- 4) w razie odstąpienia inwestora od części umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy lub odstąpienia od umowy przez Wykonawcę z przyczyn nie leżących po stronie inwestora, w wysokości 10% wynagrodzenia umownego brutto.

(akta kontroli str. tom II, str. 97-119)

2d) Umowa z Wykonawcą zobowiązywała go do informowania inspektora nadzoru inwestorskiego (dalej inspektor nadzoru) o terminie zakończenia robót ulegających zakryciu oraz terminie robót zanikających. Jeżeli wykonawca nie poinformowałby o tych faktach inspektora nadzoru, zobowiązany będzie na własny koszt odkryć te roboty, a następnie przywrócić roboty do stanu poprzedniego. Z kolei umowa z inspektorem nadzoru uprawniała go do wydawania poleceń kierownikowi budowy potwierdzonych wpisem do dziennika budowy, wymagających m.in. odkrycia robót lub elementów zakrytych.

W umowie z wykonawcą strony postanowiły, że po zakończeniu robót Wykonawca zobowiązany jest zawiadomić inwestora o wykonaniu przedmiotu umowy i gotowości do odbioru końcowego. Wraz ze zgłoszeniem wykonawca zobowiązany jest przedłożyć inwestorowi wszystkie dokumenty potrzebne do odbioru końcowego, umożliwiające ocenę prawidłowego wykonania przedmiotu umowy, w tym m.in.: dziennik budowy, protokoły badań, sprawdzeń i odbiorów, atesty na wbudowane materiały. Skutki zaniechania tego obowiązku lub opóźnień w zgłoszeniu będą obciążać Wykonawcę. W umowie tej uregulowano, że inwestor wyznaczy termin odbioru, powiadamiając o tym uczestników odbioru i rozpocznie czynności odbioru końcowego robót, nie później niż w ciągu 10 dni roboczych licząc od daty zawiadomienia o gotowości odbioru. Zakończenie czynności odbioru końcowego robót winno nastąpić w ciągu siedmiu dni roboczych, licząc od daty zakończenia robót.

(akta kontroli str. tom II, str. 97-118, 301-311)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wykonawcę inwestycji pn. „Przebudowa mostu” wyłoniono zgodnie z Prawem zamówień publicznych oraz regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w Urzędzie. W umowie zawartej z Wykonawcą robót zabezpieczono interesy inwestora w zakresie należytego wykonania robót budowlanych. Dokumenty przetargowe i postanowienia tejże umowy dostatecznie określały warunki dotyczące kontroli jakości robót. Umowa uwzględniała warunki gwarancji i rękojmi oraz zabezpieczenie należytego wykonania w formie gwarancji ubezpieczeniowej.

OBSZAR

3. Przebieg inwestycji i nadzór nad realizacją procesów inwestycyjnych.

Opis stanu
faktycznego

Wykonawca zgodnie z przepisem § 2 ust. 8 umowy, przedstawił inwestorowi (w terminie 7 dni roboczych od dnia podpisania umowy) do akceptacji harmonogram rzeczowo-finansowy (dalej harmonogram), który przewidywał rozpoczęcie robót budowlanych w sierpniu 2023 r. Faktyczne rozpoczęcie tychże

robót (według wpisów w dzienniku budowy) nastąpiło w dniu 13 września 2023 r., co kierownik Referatu wyjaśnił następująco: *wynikało to z wydłużonego okresu jaki wykonawca musiał przeznaczyć na roboty przygotowawcze, w tym roboty pomiarowe oraz tyczenie, wykonanie tymczasowego przejścia dla pieszych, a przede wszystkim opracowanie i uzyskanie wszelkich uzgodnień związanych z wprowadzeniem tymczasowego projektu organizacji ruchu wraz z niezbędnym oznakowaniem objazdów i przejazdów.*

Termin rozpoczęcia robót, nie był w umowie przesuwany. Nie wystąpiły inne opóźnienia prowadzonych robót w stosunku do harmonogramu. Inwestycja została zrealizowana w założonym pierwotnie terminie (w dniu 8 lutego 2024 r.) określonym w umowie, jako „do 9 miesięcy od dnia podpisania umowy”. W wyniku jej realizacji osiągnięto zakładane efekty rzeczowe (nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy osiągniętymi parametrami przebudowanego mostu, a jego parametrami określonymi w projekcie).

Wójt po rozpatrzeniu wniosku Wykonawcy (z dnia 24 lipca 2023 r.) w sprawie zatwierdzenia czasowej organizacji ruchu dla zadania „Przebudowa mostu”, za pismem z dnia 16 sierpnia 2023 r. zatwierdził czasową organizację ruchu, oznaczając termin w którym powinna zostać wprowadzona w życie datą 16 sierpnia 2023 r.

Wójt podał, że *choć określenie „powinna” nie ma charakteru obligatoryjnego, wykonawca faktycznie wprowadził czasową organizację ruchu w tym dniu.* Wprowadzenie stałej organizacji ruchu miało nastąpić najpóźniej z dniem 29 lutego 2024 r.

Elementami czasowej organizacji ruchu było m.in.:

- całkowite wyłączenie z ruchu drogi wewnętrznej położonej w miejscowości Baryczka, na działkach o nr ewidencyjnych 995 i 774/2,
- ustanowienie sieci dróg objazdowych dla wyłączonej drogi wewnętrznej, co skutkowało zmianami organizacyjnymi ruchu na drogach: krajowej DK19 (odcinek Niebylec-Połomia), powiatowej 1413 Połomia-Lubenia, oraz na dwóch drogach gminnych: 112203 R Połomia-Baryczka oraz 112204 R Baryczka-Sołonka.

Projekt czasowej organizacji ruchu był zatwierdzony przez: Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie, Powiatowy Zarząd Dróg w Strzyżowie oraz przez Gminę.

Zgodnie z zapisami umowy z wykonawcą był on zobowiązany do nieodpłatnego przygotowania projektu czasowej organizacji ruchu oraz oznakowania terenu robót. Wójt podał, że wykonawca wprowadził czasową organizację ruchu z zachowaniem obowiązujących przepisów i wypełnieniem koniecznych wymogów (w tym powiadomieniem odpowiednich organów) oraz, że do Urzędu nie wpłynęły skargi czy uwagi dotyczące tego zagadnienia. Wymagania ogólne STWiORB w zakresie transportu, nie wymagały inwentaryzacji dróg po których miały odbywać się objazdy.

Wyjaśniając kwestię organizacji ruchu na drodze wewnętrznej w miejscowości Baryczka w ciągu której posadowiony jest przedmiotowy most, Wójt podał, że *przez wymóg przywrócenia stałej organizacji ruchu rozumieć należy, obowiązek Wykonawcy wprowadzenia stałej organizacji ruchu dla każdej z tych dróg, na których przez okres prowadzonych robót obowiązywał projekt czasowej organizacji ruchu, z wyłączeniem drogi wewnętrznej, dla której organizacja ruchu nie była nigdy zaprowadzona.* Podał również, że *w przypadku dróg wewnętrznych nie ma ogólnego obowiązku wykonywania projektu organizacji ruchu, w związku z czym Gmina nie posiada wnioskowanych do okazania dokumentów, tj. projektu stałej organizacji ruchu na drodze wewnętrznej w miejscowości Baryczka o nr ewidencyjnym działek 995 i 774/2. W przypadku drogi wewnętrznej nie ma i nigdy nie było zaprowadzonej*

stałej organizacji ruchu i jednocześnie nigdy nie opracowywano w tym celu projektu stałej organizacji ruchu.

Gmina nie wykonywała audytu bezpieczeństwa ruchu drogowego⁵⁷.

Przeprowadzone (w ramach oględzin) pomiary zewnętrzne mostu w jego granicach objętych robotami budowlanymi (w tym m.in.: szerokości, długości i powierzchni chodników oraz jezdni, dystansów między szczelinami dylatacyjnymi) pozwalają stwierdzić, że zakres zleconych i zrealizowanych robót budowlanych pokrywał się z zakresem wskazanym w dokumentacji projektowej⁵⁸ i decyzji pozwolenia na budowę (w szczególności, nie wykonano prac, ani też nie wybudowano elementów nieujętych w projekcie budowlanym).

Nie stwierdzono ubytków na substancji obiektu mostowego. Stan czystości nawierzchni na obiekcie mostowym i dojazdach (w szczególności nawierzchni jezdni, chodników, krawężników) nie budził zastrzeżeń. Chodniki wykonano z kostki betonowej, na których nie stwierdzono ubytków, przemieszczeń, zastoisk wody.

Stan jezdni nie wykazywał deformacji nawierzchni (lokalnych obniżień, nierówności poprzecznych, kolein, wysadzin), rys oraz pęknięć. Konstrukcja jezdni miała odpowiednie spadki poprzeczne, nie stwierdzono na niej zastoisk wody. Istniejące szczeliny dylatacyjne były wolne od zanieczyszczeń, wegetacji roślin, deformacji.

Uwagę budziły widoczne zawilgocenia (przebarwienia) występujące w miejscach:

- szczeliny dylatacyjnej od strony drogi gminnej po stronie opaski bocznej mostu,
- krawężników kamiennych na odcinku około 3 mb, od szczeliny dylatacyjnej po stronie drogi gminnej, do końca konstrukcji mostu.

Odnosząc się do powyższych zawilgocień konstrukcji mostu, Wójt podał, że *wynikają one z typowych dla okresu zimowego warunków atmosferycznych i gruntowych. W dniu przeprowadzanych oględzin, jak również w dniach poprzednich występowały gruntowe przymrozki, które prowadziły do przymarzania gruntu pod kapą chodnikową mostu. W przypadku odwilży następuje rozmarzanie gruntu, w efekcie czego następuje podciąganie wilgoci poprzez szczeliny dylatacyjne. Jest to proces zupełnie naturalny, który nie wynika z nienależytej staranności Wykonawcy na etapie robót, bądź projektanta na etapie projektowania. Będzie się on każdorazowo powtarzał w okresach przejściowych między zimą a wiosną. Urząd uznał, że nie ma potrzeby podejmowania specjalnych działań naprawczych. Zapobiegawczo pracownicy Urzędu będą monitorowali sytuację.*

Stan przyczółków mostu nie wykazywał korozji materiału konstrukcji, rysów, ubytków, pęknięć wegetacji roślin. Spodnia powierzchnia płyty pomostu nie wykazywała ubytków i uszkodzeń.

Urządzenia odwodnienia powierzchniowego mostu, na które składało się sześć przykanalików ze studzienką rewizyjną zbiorczą, były drożne. Stwierdzony poziom zanieczyszczeń w ich osadnikach nie utrudniał odprowadzenia wody.

⁵⁷ Przepisy rozdziału 2B pt. „Zarządzanie bezpieczeństwem dróg” ustawy o drogach publicznych, gdzie w art. 24j uregulowany jest audyt bezpieczeństwa ruchu drogowego, nie mają zastosowania do dróg wewnętrznych.

⁵⁸ Co m.in. odzwierciedlają wyniki przeprowadzonych pomiarów zewnętrznych:

- szerokość chodnika bez krawężników 2 mb,
- długość chodnika prawostronnego z kostki betonowej 48 mb + 22,60 mb, łącznie 70,60 mb,
- szerokość jezdni 5 mb, długość wyremontowanego odcinka około 92 mb,
- odległość pomiędzy szczelinami dylatacyjnymi 15,50 mb.

W miejscu pomiędzy przyczółkiem mostu a umocnieniem skarpy od strony drogi krajowej DK19, widoczna wegetacja roślin, której dalszy rozrost potencjalnie może zagrażać trwałości umocnienia skarpy i przyczółka.

Skrzydła mostu po obu stronach bez uszkodzeń konstrukcyjnych i zanieczyszczeń.

Izolacja pomostu z zauważalnym pojedynczym przeciekiem na łączeniu belek, z widocznym białym osadem na przyczółku od strony drogi krajowej DK19.

Bariera ochronna od strony drogi krajowej, na odcinku około 3 mb, miała widoczny ślad jak po mechanicznym otarciu, wskazujący na naruszenie powłoki antykorozyjnej cynkowej. Na jednym ze słupków balustrady widoczna korozja śrub kotwiących. Poza przedstawionymi dwoma wyjątkami, stan techniczny barier ochronnych i balustrad był dobry, nie nosił innych śladów naruszeń powłok ochronnych i korozji. Powierzchnie gzymsów w dobrym stanie (bez widocznych uszkodzeń, czy ubytków), z widocznym „refleksem świetlnym⁵⁹”.

Koryto rzeki i przestrzeń podmostowa (jak m.in. skarpy) umocnione opaską w formie kosza siatkowo-kamiennego, bez widocznych wad. Istniejąca wegetacja gatunków trawiastych w tymże koszu, wymaga bieżącego koszenia. Nie stwierdzono uszkodzeń skarp, nie było widocznych osuwisk, nie wystąpiły przypadki rozmycia, osiadania.

Zbudowana organizacja ruchu na drodze wewnętrznej w ciągu której przebiegał most, zawierała oznakowanie oznaczające skrzyżowanie⁶⁰ (o którym mowa w art. 2 pkt 10 ustawy Prawo o ruchu drogowym).

W szczególności, brak było znaków informacyjnych: D-46 - „droga wewnętrzna”, oraz D-47 - „koniec drogi wewnętrznej” i dostosowaniu organizacji ruchu do „wewnętrznego” statusu drogi.

(akta kontroli str. tom I, str. 418-524, tom II str. 97-118, 138-403, 500-515, tom III str. 7-9)

2. Inwestor nie dokonywał zmiany zakresu rzeczowego po zawarciu umowy o roboty budowlane.

(akta kontroli str. tom I, str. 418-524, tom II str. 97-118, 138-403, 500-515)

3. Dla realizacji zadania „Przebudowa mostu” został ustanowiony kierownik budowy oraz inspektor nadzoru (wyłoniony w drodze przeprowadzonego rozeznania cenowego w formie rozmów telefonicznych z osobami posiadającymi stosowne uprawnienia wykonawcze, w tym uprawnienia w specjalności inżynierskiej mostowej do wykonywania nadzoru inwestorskiego. W wyniku prowadzonych czynności wpłynęło trzy oferty, a po zastosowaniu kryterium najniższej ceny wybrano ofertę Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej Oddział w Krośnie, w cenie brutto 18 000 zł).

W ramach realizowanej inwestycji nie było sprawowanego nadzoru autorskiego. Umowa z projektantem w przepisie § 2 ust. 1 pkt 6 obligowała go do wprowadzenia w trakcie realizacji inwestycji wszelkich niezbędnych zmian do projektu, dla uzyskania przez inwestora pozwolenia na użytkowanie obiektu wykonanego w oparciu o tę dokumentację⁶¹.

Wójt podał również, że na przestrzeni całego procesu budowlanego kwietnia nie wystąpiły żadne okoliczności wymagające udziału projektanta w tym

⁵⁹ Co stanowi o gładkiej powierzchni.

⁶⁰ To m.in. część drogi będącą połączeniem dróg w jednym poziomie, z wyjątkiem połączenia drogi o nawierzchni twardej z drogą wewnętrzną.

⁶¹ Cytowany przepis stanowił podstawę do wprowadzenia do projektu wyżej wykazanych czterech zmian nieistotnych.

procesie i rodzące po stronie inwestora konieczność zażądania sprawowania nadzoru autorskiego.

Prowadzony dziennik budowy zawierał m.in. następujące dane określone w wymaganiach ogólnych STWiORB dotyczące:

- terminu przekazania dokumentacji projektowej,
- czynności geodezyjnych (pomiarowych),
- oznakowania prowadzonych prac oraz zabezpieczenia terenu budowy,
- zapisów⁶² odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu,
- terminów rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych robót,
- przygotowania planu BiOZ⁶³,
- kadry przewidzianej do realizacji (w trakcie realizacji robót nie miały miejsca zmiany kadr.

Nie stwierdzono przypadku, gdzie zgłoszony do odbioru w dzienniku budowy zakres robót, odbierany był przez osoby do tego nieuprawnione lub w ogóle nie był odbierany.

Umowa z inspektorem nadzoru, zobowiązywała go m.in. do: nadzoru nad koordynacją robót budowlanych, organizacji i dokonywania odbiorów (zwłaszcza robót ulegających zakryciu) w terminach określonych w umowie, kontroli terminowości wykonywania robót, zatwierdzania materiałów budowlanych, sprawdzania dokumentów dotyczących jakości materiałów i robót (certyfikatów zgodności, atestów itp.), sprawdzanie kosztorysów, obecności na budowie co najmniej raz w tygodniu i dokumentowania swoich wizyt na terenie budowy wpisem do dziennika budowy.

BiOZ został przygotowany przez Wykonawcę i podpisany przez kierownika robót⁶⁴. Działający na zlecenie Wykonawcy producent belek sprężonych typu Kujan NG, przygotował Program Zapewnienia Jakości, który został zaakceptowany przez inspektora nadzoru.

Ustalono, że inspektor nadzoru:

- zawierał w dzienniku budowy zapisy związane z koordynacją robót budowlanych, organizacją i odbiorem robót zanikających i ulegających zakryciu w terminach przewidzianych w umowie z Wykonawcą, oraz z pozostałymi rodzajami robót budowlanych,
- zatwierdzał „wnioski o zatwierdzenie materiału”⁶⁵,
- akceptował dokumenty kosztorysowe.

Ustalono, że w niżej wymienionych okresach, rozpiętość odstępów czasowych kolejnych wpisów inspektora nadzoru wskazuje na naruszenie zasady „co najmniej raz w tygodniu”, tj.:

- a) 20.09.2023 r. – 04.10.2023 r., odstęp 14 dni,
- b) 05.10.2023 r. – 23.10.2023 r., odstęp 18 dni,
- c) 29.12.2023 r. – 12.01.2024 r., odstęp 14 dni,
- d) 12.01.2024 r. – 23.01.2024 r., odstęp 11 dni.

⁶² Łącznie siedem takich zapisów.

⁶³ Bezpieczeństwo i Ochrona Zdrowia.

⁶⁴ Umowa z nadzorem nie wymagała weryfikowania przez inspektora nadzoru planu BiOZ.

⁶⁵ Np.:

- w dniu 14.11.2023 r., akceptował receptury mieszanek mineralno-asfaltowych tzw. „betonu asfaltowego”,

- w dniu 04.09.2023 r., akceptował beton C30/37 i C25/30 i C12/15, do wykonania korpusów przyczółków i trzonu filara w deskowaniu, wykonania skrzydeł i ścian bocznych przyczółków, wykonania części ustroju „na mokro”, wykonania ławy oporowej dla umocnienia stożków przyczółkowych, wykonania kapy chodnikowej „na mokro”,

- beton podkładowy.

Ogółem 12 wniosków o zatwierdzenie materiału, wszystkie zaakceptowane przez inspektora nadzoru. Ustalone przez niezależne laboratoria receptury mieszanek mineralno-asfaltowych, były akceptowane przez inspektora nadzoru.

Odnosząc się do ponadnormatywnych absencji na placu budowy inspektora nadzoru, Wójt wyjaśnił że w wymienionych terminach wykonawca wstrzymywał ich wykonywanie (za uprzednią wiedzą i zgodą inwestora) z powodu niekorzystnych warunków pogodowych. Inwestor z kolei, kontaktem telefonicznym przekazywał tę informację inspektorowi nadzoru, zwalniając go z konieczności odbywania wizyt na placu budowy w tych terminach. W związku z tym, że absencja na placu budowy inspektora nadzoru we wskazanych okresach stanowiła element wzajemnych ustaleń i przyjętych rozwiązań zamiennych – nie wprowadzano działań nadzorczych. Inwestor za „protokołem⁶⁶ przekazania terenu i placu budowy” przekazał Wykonawcy - w dniu 6 czerwca 2023 r. – plac/teren budowy.

W „Projekcie zagospodarowania terenu” podano, że *teren objęty robotami nie leży na terenie podległym ochronie archeologicznej i konserwatorskiej. Inwestycja nie zawiera elementów wpisanych do rejestru zabytków. Inwestycja nie sąsiaduje też z obiektami objętymi ochroną konserwatorską. Teren inwestycji nie jest objęty programami rządowymi i wojewódzkimi, w związku z tym uwarunkowania związane z takimi programami nie występują.*

Realizacja robót przebiegała zgodnie z wymaganiami decyzji środowiskowej, pozwolenia wodnoprawnego oraz pozwolenia na budowę.

(akta kontroli str. tom I, str. 143-170, 339-352, 608-613, tom II str. 97-118, 138-300)

4. W umowie z wykonawcą robót budowlanych, strony postanowiły m.in., że:
- w § 7, że wykonawca zobowiązany jest do informowania w formie pisemnej Zamawiającego (Gminę) o przebiegu wykonywania umowy, na każde żądanie Zamawiającego oraz przedstawiania sprawozdań,
 - w § 2 ust. 3, że jeżeli Zamawiający zażąda badań, które wchodzą w zakres przedmiotu umowy, to wykonawca zobowiązany jest je przeprowadzić we wskazanym terminie,
 - w § 2 ust. 4 pkt 1-2, że wykonawca zobowiązuje się do informowania pisemnie Zamawiającego, o konieczności wykonania robót dodatkowych lub zamiennych (sporządzając protokół konieczności), oraz o zagrożeniach mogących mieć ujemny wpływ na tok realizacji inwestycji, jak i zmianę wynagrodzenia za wykonany umowny zakres robót,
 - w § 2 ust. 5, że w przypadku wystąpienia konieczności wykonania robót nie objętych kosztorysem ofertowym, projektem wykonawczym lub/oraz STWiORB, wykonawcy nie wolno ich realizować bez zmiany niniejszej umowy lub uzyskania dodatkowego zamówienia na podstawie odrębnej umowy,
 - w § 2 ust. 7 pkt 3, że wykonawca zobowiązuje się stosować do pisemnych poleceń i wskazówek Zamawiającego w trakcie wykonywania przedmiotu umowy,
 - w § 2 ust. 7 pkt 4, że wykonawca zobowiązuje się uczestniczyć w wyznaczonych przez Zamawiającego spotkaniach i naradach w celu omówienia spraw związanych z realizacją umowy oraz w okresie gwarancji jakości lub rękojmi za wady,
 - w § 2 ust. 7 pkt 6, że wykonawca zobowiązuje się na każde żądanie Zamawiającego lub inspektora nadzoru inwestorskiego, okazywać w stosunku do wbudowanych materiałów dokumentów potwierdzających ich zgodność z wymaganiami STWiORB,
 - w § 2 ust. 7 pkt 7, że wykonawca zobowiązuje się przedłożyć Zamawiającemu, na jego pisemne żądanie, wszelkie dokumenty,

⁶⁶ Podpisany przez: Zastępcę Wójta, kierownika budowy, kierownika Referatu, inspektora nadzoru.

- materiały i informacje potrzebne mu do oceny prawidłowości wykonania umowy,
- w § 2 ust. 15-18 uprawnienia Zamawiającego do wykonywania czynności kontrolnych wobec wykonawcy odnośnie spełnienia przez niego lub przez Podwykonawcę wymagań związanych z zatrudnieniem osób wykonujących czynności w zakresie realizacji umowy.

Wójt odnosząc się do zakresu w jakim korzystał z powyższych uprawnień wobec wykonawcy, podał, że nie występował do Wykonawcy z żądaniem przedstawienia sprawozdań z przebiegu realizacji robót, ponieważ wszelkie informacje uzyskiwał w formie cotygodniowych ustnych informacji bezpośrednio od kierownika budowy, oraz nie występował do Wykonawcy z żądaniem przeprowadzenia badań, ponieważ wbudowywane materiały miały uzyskaną akceptację inspektora nadzoru. Wykonawca nie informował o konieczności wykonania robót dodatkowych lub zamiennych, bo nie wystąpiły takie przypadki. Na przestrzeni całego okresu realizacji umowy, Wójt nie miał zastrzeżeń co do prawidłowości, jakości, terminowości wykonywanych robót, stąd też nie wydawał wykonawcy pisemnych poleceń i wskazówek, także nie wyznaczał oficjalnych spotkań i narad związanych z realizacją robót, ponieważ wszelkie informacje otrzymywał od kierownika budowy i podczas cotygodniowych wizji w terenie.

Inwestor nie korzystał z możliwości przeprowadzania niezależnych od wykonawcy badań laboratoryjnych jakości użytych materiałów, tylko opierał się wyłącznie na dokumentach, które były wystawione przez zewnętrzne i niezależne od wykonawcy jednostki certyfikujące/laboratoria badawcze.

W wyniku analizy pięciu poniższych dokumentów STWiORB:

- D-05.03.05a nawierzchnia z betonu asfaltowego warstwa ścieralna + m28.15.01,
- D-05.03.05b nawierzchnia z betonu asfaltowego, warstwa wiążąca i wyrównawcza,
- M-21.03.01 pale żelbetowe CFA 800 mm,
- M-27.01.01 izolacja powłokowa na zimno,
- M-27.03.01 izolacja natryskowa pomostu betonowego,

stwierdzono, że dokumentacja:

- a) nawierzchni z betonu zawierała m.in.:
 - „sprawozdania z badania”⁶⁷, określające: recepturę mieszanki mineralno-asfaltowej, listę materiałów składowych, listę materiałów dodatkowych, wykres krzywej uziarnienia mieszanki mineralnej, cechy fizyczne mieszanki mineralnej, oznaczenie gęstości, oznaczenie zawartości wolnej przestrzeni, wyniki badań odporności na działanie wody, oznaczenie próbki numerem,
 - raporty⁶⁸ z badania wytrzymałości betonu na ściskanie, obliczenia zawartości alkaliów w betonie,
- b) pali żelbetowych zawierała m.in. SST⁶⁹ określające wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem pali wierconych, wykonywanych w technologii betonowania ciągłego, dziennik palowania, łączną długość wykonanych pali CFA-90,0m, wykaz użytego sprzętu, metrykę pali (nr pala, średnicę, długość, klasę betonu, godzinę początku wiercenia, godzinę zakończenia wiercenia, typ i długość zbrojenia),

⁶⁷ Wykonane przez:

- 1) Laboratorium Nowej Dębie,
- 2) Laboratorium w Rzeszowie

⁶⁸ Sporządzone przez Laboratorium w Myślenicach.

⁶⁹ Szczegółowe Specyfikacje Techniczne.

- wykonanie warstw wiążących konstrukcji nawierzchni na całej długości przebudowywanego odcinka drogi oraz na moście (w tym ich grubości na dojazdach i na moście), warstw ścieralnych konstrukcji nawierzchni na moście i na dojazdach (w tym ich grubości), było przedmiotem sprawdzeń przez inspektora nadzoru.

Powyższe sprawozdania i raporty zawierały: informacje o rodzaju badań sprawdzających wymaganych dla danego asortymentu robót, informacje dotyczące rodzaju badań oraz ich jakości, datę i podpis. Badania zostały przeprowadzone przez osoby do tego uprawnione przy udziale osób wskazanych w umowie z wykonawcą.

Ustalono, że:

- Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych sporządzona dla zamierzenia budowlanego pn. „Przebudowa mostu” sporządzona w formie papierowej, nie posiada ponumerowanych stron,
- w Urzędzie nie było założonej dla obiektu mostowego w miejscowości Baryczka książki obiektu budowlanego w systemie c-KOB⁷⁰.
(akta kontroli str. tom I, str. 261-264, 335-352, 574-580, 608-613, tom II str. 97-118, 134-300, 473-480)

5. Przy realizacji inwestycji pn. „Przebudowa mostu nie wystąpiły nieprawidłowości.

(akta kontroli tom I str. 339-352)

6. Inwestor przeprowadził czynności odbiorowe zgodnie z wymogami zawartymi w dokumentacji zadania „Przebudowa mostu”. Dokumentację odbiorową stanowiły:

- oświadczenie kierownika budowy z dnia 8 lutego 2024 r., że obiekt budowlany został wykonany zgodnie z projektem, warunkami pozwolenia na budowę oraz obowiązującymi przepisami (co potwierdził podpisem inspektor nadzoru),
- dziennik budowy,
- mapa inwentaryzacji powykonawczej,
- sprawozdanie techniczne, zawierające również dokumentację fotograficzną,
- protokoły i wyniki badań, prób i sprawdzeń, deklaracje zgodności, atesty, certyfikaty na wbudowane materiały,
- „Protokół odbioru końcowego robót” (podpisany w dniu 22 lutego 2024 r. przez wykonawcę, komisję odbiorową Urzędu, inspektora nadzoru, kierownika budowy oraz zastępcę Wójta), w którym nie stwierdzono wad i nie wniesiono zastrzeżeń.

W dniu 21 lutego 2024 r. Urząd doręczył Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Strzyżowie (dalej PINB) „Wniosek o pozwolenie na użytkowanie PB-17”. W odpowiedzi z dnia 26 lutego 2024 r., PINB wyjaśnił, że *zgodnie z decyzją (pozwoleniem budowlanym) przedmiotowa inwestycja polegała na przebudowie istniejącego obiektu budowlanego, a więc zawierała się w wykonaniu działań zdefiniowanych w przepisie art. 3 pkt 7a ustawy-Prawo budowlane, jako przebudowa. W świetle powyższego, po zakończeniu robót budowlanych obejmujących przebudowę obiektu budowlanego, inwestor nie musi podejmować żadnych działań, o których mowa w przepisach art. 54 i 55 cyt. ustawy (...). Przepisy art. 54 i 55 ustawy Prawo budowlane dotyczą wyłącznie obiektów budowlanych nowo wybudowanych, na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę, tj. wzniesionych*

⁷⁰ Cyfrowa Książka Obiektu Budowlanego.

w wyniku działań mieszczących się w pojęciu „budowy”, określonym w art. 3 pkt 6 cyt. ustawy.

(akta kontroli tom II str. 339-352, 407-457)

7. Proces realizacji inwestycji pn. „Przebudowa mostu” nie był przedmiotem kontroli-audytu wewnętrznego lub kontroli i inspekcji prowadzonych przez podmioty zewnętrzne.

(akta kontroli tom I str. 557-573, 614-615, tom II str. 481-482)

8-9. Wysokość wypłaconego wynagrodzenia wykonawcy była zgodna z umową, potwierdzona przez inspektora nadzoru, a wystawiona faktura była prawidłowo opisana. Dokumenty będące podstawą jej wystawienia (protokół odbioru, kosztorysy) spełniały wymogi formalne i były zgodne z umową. Wielkość kwot wydatkowanych na inwestycję była zgodna z kwotą zapisaną w umowie i harmonogramie. W realizacji „Przebudowy mostu” nie było udziału podwykonawców.

W trakcie realizacji inwestycji nie wystąpiły opóźnienia w regulowaniu przez inwestora płatności na rzecz wykonawcy (inwestor nie płacił z tego tytułu odsetek).

(akta kontroli tom II str. 97-118,458-472)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W wyniku oględzin zbudowanej organizacji ruchu na drodze wewnętrznej w ciągu której przebiegał most, stwierdzono, że istniejące oznakowanie nie jest odpowiednie dla tego typu drogi, z uwagi na brak znaków: D-46 „droga wewnętrzna”, oraz D-47 „koniec drogi wewnętrznej”.

W strukturze oznakowania zawierały się:

- 1) trzy znaki drogowe pionowe:
 - a) od strony drogi krajowej nr 19, znak ostrzegawczy A-7 „ustęp pierwszeństwa”,
 - b) od strony gminnej G 112203 (Połomia-Baryczka):
 - znak informacyjny D-1 „droga z pierwszeństwem”, oraz
 - tabliczka do znaków drogowych T-6a, wskazująca rzeczywisty przebieg drogi z pierwszeństwem przez skrzyżowanie, oraz
- 2) dwa znaki poziome:
 - a) P-13 „linia warunkowego zatrzymania złożona z trójkątów”, oraz
 - b) P-4 „linia podwójna ciągła” na długości około 5 mb.

Zgodnie z art. 2 pkt 10 ustawy prawo o ruchu drogowym⁷¹, skrzyżowania nie stanowi połączenie drogi o nawierzchni twardej z drogą wewnętrzną.

Ustalono, że od strony drogi krajowej DK19, miejsce jej styczności z drogą wewnętrzną, oznaczone było w sposób w jaki oznacza się skrzyżowania, tj. przy użyciu znaków:

- A-6b „skrzyżowanie z drogą podporządkowaną występującą po prawej stronie”, oraz
- A-6c „skrzyżowanie z drogą podporządkowaną występującą po lewej stronie”.

Odnosząc się do przyjętych rozwiązań dotyczących organizacji ruchu na drodze wewnętrznej Wójt wyjaśnił, że *dotychczasowe oznakowanie istnieje „od dawna”, przy czym trudno tu doprecyzować jednostkę czasu, w której zostało ono wykonane, ani jaką podstawę przyjęto do wprowadzenia tego oznakowania.* W ocenie Wójta brak dostosowania organizacji ruchu do wewnętrznego charakteru drogi

⁷¹ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2024 r., poz. 1251).

w miejscowości Baryczka, wynikał z błędu projektowego, jak również niedopatrzenia.

W wyjaśnieniu udzielonym w tej samej sprawie, Zastępca Dyrektora Oddziału w Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad Oddział w Rzeszowie, podał, że *takie samo oznakowanie występowało w tym miejscu na drodze przed 2008 r.*

(akta kontroli str. tom I, str. tom II str. 357-403, 500-515)

2. Ustalono, że STWiORB dla zamierzenia budowlanego „Przebudowa mostu”, sporządzony w formie papierowej, nie posiadał ponumerowanych stron.

Przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie *szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego*⁷² wymagał żeby STWiORB w każdym tomie posiadał wszystkie strony trwale spięte i opatrzone numeracją.

Wójt wyjaśnił, że *użyty w rozporządzeniu zwrot „powinny” w odniesieniu do numeracji stron Zamawiający interpretował jako efekt pożądany, oczekiwany, ale nie obligatoryjny, dlatego też braku numeracji stron w STWiORB Zamawiający nie traktował jako usterki i odebrał dokument (...).*

(akta kontroli str. tom I, str. tom II str. 134-137)

3. Założona w dniu 15 marca 2024 r. książka obiektu budowlanego (dla mostu będącego przedmiotem inwestycji „Przebudowa mostu”), prowadzona w formie „papierowej” nie spełniała wymogów formalnych określonych w art. 60h ust. 1 ustawy Prawo budowlane, który stanowił, że książkę taką zakłada się i prowadzi w postaci elektronicznej w systemie c-KOB.

Art. 60b w ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane stanowi, że książkę obiektu budowlanego prowadzi się na bieżąco dla każdego obiektu budowlanego niebędącego budynkiem, którego projekt jest objęty obowiązkiem sprawdzenia, o którym mowa w art. 20 ust. 2.

Z kolei, zgodnie z przepisami art. 6 ust. 2 i art. 9 pkt 3 ustawy o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw⁷³ właściciel lub zarządca obiektu budowlanego mógł założyć „książkę obiektu budowlanego” zgodnie z art. 64 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, do dnia 31 grudnia 2023 r

Odnosząc się do kwestii założenia „książki obiektu budowlanego” lub (ekwiwalentnie) „książki obiektu mostowego” dla obiektu mostowego będącego przedmiotem „Przebudowy mostu”, w wyjaśnieniu Wójt podał, że *w związku z wątpliwością Gminy co do zaistnienia podstaw prawnych uzasadniających założenie książki obiektu budowlanego, w tym z uwagi na niemożność wskazania zdarzenia obligującego Gminę do założenia takiej książki, Gmina nie dokonała założenia książki obiektu budowlanego w postaci elektronicznej w systemie c-KOB.* Wyjaśniając natomiast, zagadnienie związane z ustaleniem numeru ewidencyjnego JNI dla obiektu mostowego położonego w miejscowości Baryczka, podał, że *według mojej wiedzy ustalenie numeru ewidencyjnego JNI jest obowiązkiem określonym w rozporządzeniu wydanym na podstawie ustawy o drogach publicznych, stąd też odnosi się do obiektów mostowych położonych w ciągach takich dróg. Przedmiotowy most w miejscowości Baryczka położony jest w ciągu drogi wewnętrznej, stąd też nie podlega tej regulacji z ustawy o drogach publicznych.*

(akta kontroli str. tom I, str. 261-264, 335-338, 574-580, tom II str. 473-480)

⁷² Dz.U. z roku 2013, poz. 1129.

⁷³ Dz.U. z 2022 r., poz. 1557.

OCENA CZĄSTKOWA

Realizacja inwestycji przebiegała zgodnie z dokumentacją projektową. Nad jej przebiegiem sprawowany był prawidłowy nadzór inwestorski. Zgodnie z warunkami umowy z wykonawcą przebiegał odbiór robót zanikowych i ulegających zakryciu oraz ich odbiór końcowy (w którym brały udział wszystkie wymagane osoby). Roboty budowlane zostały zakończone w założonym w umowie terminie. Stwierdzonym brakiem rzetelności po stronie Urzędu, był brak książki obiektu budowlanego prowadzonej w wymaganym systemie c-KOB. NIK stwierdziła, że istniejące oznakowanie na drodze wewnętrznej było niezgodne z przepisami ustawy Prawo o ruchu drogowym. Gmina dokonała odbioru dokumentacji STWiORB pomimo, że wbrew unormowaniom rozporządzenia w tej sprawie, nie posiadała ona ponumerowanych stron.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Przydzielanie zakresów czynności pracownikom Urzędu w sposób określony w Regulaminie organizacyjnym Urzędu.
2. Zapewnienie dokonywania odbiorów zamówionych rzeczy w realnych możliwych terminach, z zastosowaniem warunków i praw określonych w umowach zawartych w procedurze zamówień publicznych.
3. Podjęcie stosownych działań mających na celu dostosowanie oznakowania drogowego na drodze wewnętrznej w miejscowości Baryczka, w ciągu której przebiega most będący przedmiotem zadania inwestycyjnego „Przebudowa mostu”, do stanu zgodnego z ustawą Prawo o ruchu drogowym.
4. Zapewnić by opracowania (dokumentacje), o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego, sporządzone w formie papierowej, miały ponumerowane wszystkie strony.
5. Zaprowadzić książkę obiektu budowlanego dla budowli będącej przedmiotem inwestycji „Przebudowa mostu”, o której mowa przepisach ustawy Prawo budowlane, w wymaganym systemie c-KOB.
6. Zapewnić dochodzenie należności z tytułu kar umownych od wykonawców za nieprawidłowe wykonanie przez nich zamówionych dostaw, usług i robót budowlanych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 14 maja 2025 r.

Kontrolerzy

Wilhelm Dmytrów
główny specjalista k. p.

/-/

Paweł Miśkowicz
specjalista k. p.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
p.o. Wicedyrektor
Witold Pałasz

/-/